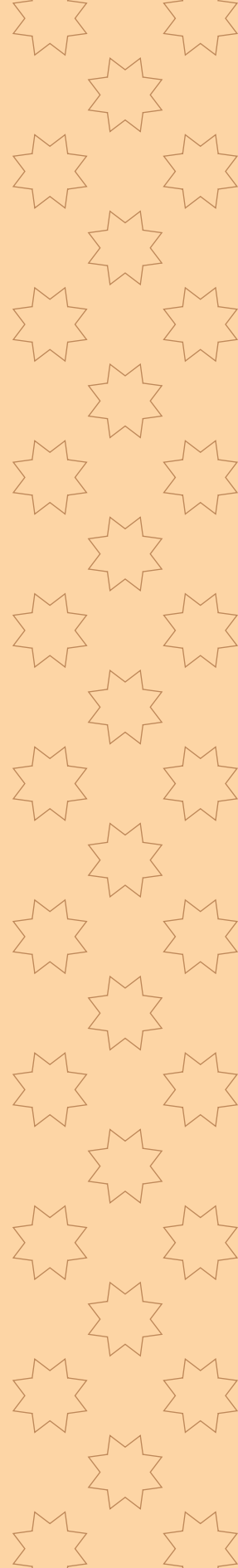

**Knihovna
roku 2024**

**Knihovna roku 2024
a další knihovnická
ocenění**

Z dodaných podkladů zpracoval a uspořádal kolektiv autorů:

- Daniela Divínová
- Kateřina Hubertová
- Monika Kratochvílová
- Lucie Macháčková
- Vít Richter
- Marie Šedá

ISBN 978-80-7050-812-1 (brožováno)

ISBN 978-80-7050-813-8 (pdf)

Obsah

Úvod	4
I. Knihovna roku 2024	7
Kategorie <i>Základní knihovna</i>	8
Nominace	9
Vítěz kategorie	32
Diplom v kategorii	34
Kategorie <i>Významný počín v oblasti poskytování veřej. knihov. a infor. služeb</i>	38
Nominace	39
Vítěz kategorie	43
Diplom v kategorii	45
Městská knihovna Nymburk.....	45
II. Městská knihovna roku	49
Nominace	49
1. místo.....	50
2. místo.....	52
3. místo.....	54
III. Soutěž MARK	58
Vítěz	59
IV. Medaile Zdeňka Václava Tobolky	62
Kategorie <i>Významný přínos k rozvoji českého knihovnictví</i>	63
Kategorie <i>Celoživotní práce v českém knihovnictví</i>	66
Držitelé ocenění	68

Úvod

Vážené knihovnice, vážení knihovníci, dámy a pánové,

i letos je mi velkou ctí, že vás mohu oslovit tímto úvodním slovem prostřednictvím publikace, která vzdává hold knihovnám.

Knihovny jsou klíčem k udržení vzdělanosti, vzájemnosti, pospolitosti a komunitního života. Staly se totiž místem, které vzdělanost nejen nabízí, ale zároveň, díky možnosti setkávání a sdílení, ji rozvíjí a propojuje s každodenním životem. A právě vzdělanost, která není odtržena od reálného života, naopak jej vstřebává a v mnoha ohledech obohacuje, je něčím, co činí náš život bohatším.

Zároveň jsou knihovny místem, které uchovává kulturní bohatství naší země a díky moderním technologiím jej zpřístupňuje dalším generacím nebo lidem, kteří například kvůli zdravotnímu omezení nemohou do knihovny osobně přijít.

Je skvělé, že máme v naší zemi knihovny, které o toto poslání pečují. A že se knihovny staly a zůstaly centry vzdělanosti a společenského života rozprostřenými po celé České republice. A velmi dobře si uvědomuji, jak důležité a náročné toto poslání je. Proto si každá a každý z vás zaslouží velký dík a ocenění. Děkuji vám za to, co pro nás všechny děláte.

Mgr. Martin Baxa
ministr kultury

I

Cena Ministerstva kultury ČR

Knihovna roku 2024

První ročník soutěže o nejlepší veřejnou knihovnu v České republice vyhlásil v roce 2000 Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky (SKIP) ve spolupráci se Spolkem pro obnovu venkova¹. V témže roce bylo hodnocení knihovny poprvé zařazeno mezi hodnotící kritéria v soutěži Vesnice roku². Od roku 2003 je vyhlášovatelem soutěže Ministerstvo kultury České republiky.

Cena je udělována k ohodnocení dlouhodobých zásluh o rozvoj knihovnictví v obcích nebo mimořádného přínosu k rozvoji veřejných knihovnických a informačních služeb. Ocenění vychází z nařízení vlády č. 5/2003 Sb.

Cena Knihovna roku se uděluje ve dvou kategoriích

*Základní
knihovna*

*Významný počín
v oblasti poskytování
veřejných knihovnických
a informačních služeb*

Pro výběr a posouzení návrhů na udělení ceny Knihovna roku jsou ustaveny dvě poroty: pro kategorii „základní knihovna“ a pro kategorii „významný počín v oblasti poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb“. Porota pro kategorii „základní knihovna“ fyzicky navštívuje nominované knihovny a hodnotí je dle výkonnostních kritérií. Porota pro kategorii „významný počín v oblasti poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb“ hodnotí nominace na svém zasedání.

Cena Knihovna roku v číslech

Od roku 2010 do roku 2024 bylo v kategorii A uděleno 25 hlavních cen a 44 zvláštních ocenění a diplomů, a 22 hlavních cen a 22 diplomů v kategorii B, přičemž v roce 2008 nebyla udělena hlavní cena v kategorii A.

1 Dostupné z: <https://www.spovcr.cz/>

2 Dostupné z: <https://www.vesniceroku.cz/>

Kategorie

Základní knihovna

Soutěž Knihovna roku v kategorii „základní knihovna“ navazuje na celostátní soutěž Vesnice roku, kterou vyhlašuje Spolek pro obnovu venkova společně s dalšími vyhlašovatelci, z nichž jedním je SKIP. Dle podmínek soutěže Vesnice roku se do soutěže mohou přihlásit obce vesnického charakteru (včetně statutu města a městyse); je však určena především knihovnám v malých obcích, kde působí dobrovolní knihovníci. Předpokládá se již osvědčená návaznost na úspěšné umístění v soutěži Vesnice roku.

Členové hodnotící komise v roce 2024

Mgr. Kamila Šeligová

Městská knihovna
T. G. Masaryka Šumperk

Mgr. Lenka Dostálová

Moravská zemská knihovna
v Brně

PhDr. Michaela Staňková

Krajská vědecká knihovna
v Liberci

Mgr. Lukáš Viktořík

Knihovna Kutná Hora

Tomáš Pavelka

Zámecká knihovna Mořice

Nominace

- Místní veřejná knihovna v Praze-Nedvězí, Hlavní město Praha
- Obecní knihovna ve Vacově, Jihočeský kraj
- Obecní knihovna Olomučany, Jihomoravský kraj
- Knihovna Žlutice, Karlovarský kraj
- Místní knihovna v Hodicích, Kraj Vysočina
- Místní knihovna Černilov, Královéhradecký kraj
- Místní knihovna ve Svijanech, Liberecký kraj
- Knihovna Hnojník, Moravskoslezský kraj
- Místní knihovna v Bohdíkově, Olomoucký kraj
- Obecní knihovna Mrákotín, Pardubický kraj
- Městská knihovna Kralovice, Plzeňský kraj
- Obecní knihovna Libiř, Středočeský kraj
- Obecní knihovna Františka Palackého Panenský Týnec, Ústecký kraj
- Místní knihovna Ořechov, Zlínský kraj

Místní veřejná knihovna v Praze-Nedvězí

Hlavní město Praha

Knihovnice: Dominika Trnková

Místní veřejná knihovna v Praze-Nedvězí je neprofesionální knihovnou, která nabízí svým uživatelům pestrou škálu aktivit a služeb pro všechny věkové skupiny. Uživatelé mají možnost výpůjček knih, e-knih, audioknih, časopisů a také deskových her pro děti i dospělé. Knihovní fond je pravidelně obohacován knižními novinkami a výměnnými soubory z Městské knihovny v Praze. Knihovna je plně automatizovaná a zapojená v regionálním systému pověřené knihovny.

Knihovna má své vlastní logo a web a je aktivní i na sociálních sítích. Pravidelně zde probíhá výtvarně řemeslný kroužek, divadelní představení, tvořivé kurzy pro děti i dospělé, vánoční a velikonoční dílničky. Knihovna spoluorganizuje kondiční cvičení s profesionální trenérkou a s kulturní komisí místní části Praha-Nedvězí pořádá společně Den dětí.

Knihovna v Nedvězí je především místem setkávání, zpřístupňování informací, celoživotního vzdělávání a osobního tvůrčího rozvoje. Je inspirativním příkladem knihovny, která pozitivně ovlivňuje život místní komunity.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 392
- Počet čtenářů celkem: 42
- Počet návštěvníků celkem: 487
- Počet výpůjček: 764
- Velikost knihovního fondu: 2 136

Kontakty

- knihovna@mcnedvezi.cz

Obecní knihovna ve Vacově

Jihočeský kraj

Knihovnice: Pavla Valtová

Obecní knihovna ve Vacově, která sídlí v budově obecního úřadu, obdržela v soutěži Vesnice roku 2024 diplom Vesnická knihovna Jihočeského kraje. Knihovna je plně automatizovaná a je zapojená do projektu Benchmarking knihoven. V moderním a příjemném prostředí nabízí nejen základní knihovnické služby, ale také půjčování společenských her, zvukových knih, e-knih a v neposlední řadě mohou čtenáři využít i online služby včetně přístupu do DNNT.

Paní knihovnice je aktivní organizátorkou kulturního života v obci – zpracovává Vacovský zpravodaj, pořádá akce pro děti i dospělé, spolupracuje se základní školou. Děti pravidelně navštěvují knihovnu a tvoří polovinu registrovaných čtenářů. Oblíbené jsou projektové dny se spisovateli pro školáky, pasování prvňáčků na čtenáře, pravidelná setkávání i výlety seniorů. Knihovna připomíná regionální historii a podporuje zdravý patriotismus spolupřáteláním představení místních ochotnických divadel. Mezi samozřejmosti patří příprava obecního plesu a rozsvícení vánočního stroměčku.

Knihovna byla oceněna titulem Jihočeská knihovna roku. V roce 2022 byla Pavla Valtová oceněna titulem Jihočeský knihovník, což je další potvrzení její vynikající práce a snahy o budování moderní a atraktivní knihovny, která slouží jako centrum komunitního života.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 1 490
- Počet čtenářů celkem: 251
- Počet návštěvníků celkem: 10 111
- Počet výpůjček: 6 113
- Velikost knihovního fondu: 8 066

Kontakty

- knihovna@vacov.cz

Obecní knihovna Olomučany

Jihomoravský kraj

Knihovnice: Eva Vašíčková

Obecní knihovna Olomučany sídlí v budově Kulturního centra. Je plně bezbariérová a vybavená praktickým variabilním nábytkem vhodným pro workshopy a tvoření, dětským koutkem i dataprojektorem se zabudovaným plátnem. Kromě knih nabízí také deskové hry pro děti i dospělé. V moderním funkčním prostoru pořádá akce pro všechny věkové kategorie, ve spolupráci s galerií zde probíhají vernisáže a vzdělávací akce.

Knihovna Olomučany se pravidelně a úspěšně zapojuje do dalších tvůrčích projektů, jako je například literárně výtvarná soutěž Jižní Morava čte. Knihovna svými pestřými a zajímavými akcemi aktivně přispívá k rozvoji komunitního života obce.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 1 110
- Počet čtenářů celkem: 71
- Počet návštěvníků celkem: 638
- Počet výpůjček: 718
- Velikost knihovního fondu: 3 003

Kontakty

- knihovna@olomucany.cz

Knihovna Žlutice

Karlovarský kraj

Knihovnice: Lenka Skačanová

Knihovna Žlutice obdržela v soutěži Vesnice roku 2024 diplom Vesnická knihovna Karlovarského kraje. V roce 2020 prošla rozsáhlou rekonstrukcí, díky níž byl vytvořen prostor pro nejmenší čtenáře, který přilákal mnoho nových dětských návštěvníků. Financování rekonstrukce a nákup nového vybavení byly umožněny díky podpoře zřizovatele – města Žlutice.

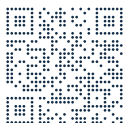
Knihovna nabízí širokou škálu služeb pro všechny věkové kategorie. Kromě tradičního půjčování knih a časopisů poskytuje také přístup k digitálním zdrojům, organizuje kulturní a vzdělávací akce a přednášky. Knihovna se tak stala nejen místem pro půjčování knih, ale i centrem komunitního života ve Žluticích.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 2 273
- Počet čtenářů celkem: 95
- Počet návštěvníků celkem: 1 488
- Počet výpůjček: 2 372
- Velikost knihovního fondu: 7 884

Kontakty

- knihovna@zlutice.cz

Místní knihovna Černilov

Královéhradecký kraj

Knihovnice: Mgr. Jana Žárská

Černilovská knihovna sídlí v budově obecního úřadu. V roce 2023 se podařilo rozšířit prostory o čtenářský sál (víceúčelový prostor), který slouží pro konání čtenářských lekcí a přednášek. Knihovna je vybavena wifi, prezentační technikou a provozuje návratový box a knihobudku. Je plně automatizovaná, má vlastní web a profily na sociálních sítích.

Mezi registrovanými uživateli je 20 % obyvatel obce a velký podíl čtenářů tvoří děti. Nabídka služeb a akcí je pestrá a zaměřuje se na všechny věkové skupiny. Knihovna realizuje například projekty S knížkou do života (Bookstart) pro rodiny s malými dětmi, Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka (ve spojení s pasováním na čtenáře), čtenářskou soutěž Lovci perel a Virtuální univerzitu třetího věku.

Komunitní působení knihovny se rozvíjí přirozeně; k tomu přispívá i propojení akcí s nabídkou místního Kulturního a spolkového domu, který poskytuje své prostory i zahradu pro akce knihovny. O knihovnu se více než deset let stará paní Jana Žárská. Díky jejímu úsilí se podařilo získat řadu dobrovolníků, kteří pomáhají realizovat kreativní nápady a podporují chod knihovny. V letošním roce byla černilovská knihovna oceněna Radou Královéhradeckého kraje.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 2 423
- Počet čtenářů celkem: 479
- Počet návštěvníků celkem: 7 110
- Počet výpůjček: 9 670
- Velikost knihovního fondu: 14 667

Kontakty

- knihovna@cernilov.cz

Místní knihovna ve Svijanech

Liberecký kraj

Knihovnice: Šárka Kalferstová

Místní knihovna ve Svijanech je skutečným komunitním centrem, které poskytuje širokou škálu kulturních, vzdělávacích a společenských aktivit pro občany všech věkových kategorií. Využila například projekt Průša pro školy, díky kterému knihovna vlastní 3D tiskárnu. V knihovně byla zavedena výuka 3D tisku a kurzy digitální gramotnosti.

Zapojení do projektů, jako jsou Noc s Andersenem, Noc literatury, S knížkou do života (Bookstart), večery stolních her, přednášky, besedy, soutěže pro děti a seniory, činí z knihovny významné místo pro setkávání a neformální vzdělávání v obci. Paní knihovnice je aktivní i v mnoha místních spolcích, což vede k úzké spolupráci při organizaci společných akcí. Zejména výtvarný kroužek Šikulové, který se zaměřuje na environmentální výchovu dětí a mládeže, vděčí za svou rozsáhlou činnost právě paní knihovnici.

Díky nadšení a elánu Šárky Kalferstové a výrazné podpoře zřizovatele je svijanská knihovna ukázkovým příkladem moderní a dynamické knihovny, která se přizpůsobuje potřebám svých uživatelů a aktivně přispívá k bohatému kulturnímu životu místní komunity. Šárka Kalferstová získala ocenění Knihovnice Libereckého kraje, což svědčí o jejím mimořádném přínosu pro regionální knihovnictví a místní komunitu.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 350
- Počet čtenářů celkem: 32
- Počet návštěvníků celkem: 905
- Počet výpůjček: 499
- Velikost knihovního fondu: 2 302

Kontakty

- knihovna@obecsvijany.cz

Knihovna Hnojník

Moravskoslezský kraj

Knihovnice: Pavlína Mlčochová, Marcela Viszczorová

Knihovna Hnojník obdržela v soutěži Vesnice roku 2024 diplom Vesnická knihovna Moravskoslezského kraje. Svými aktivitami přispívá ke kulturnímu a společenskému životu v obci. Prostřednictvím dotačního programu Ministerstva kultury ČR bylo pořízeno nové technické vybavení – počítače, multifunkční tiskárna a notebooky pro veřejnost. Interiér knihovny byl upraven tak, že vznikla relaxační zóna doplněná dataprojektorem a promítacím plátnem. Knihovna úzce spolupracuje se spolky a organizacemi v místě. Pravidelnými návštěvníky jsou senioři z blízkého Charitního domu. Pro dospělé, kteří se zajímají o genealogii a rodokmeny, pořádá paní knihovnice přednášky na téma „Tajemství matrik“ a „Digitální archiv zemského archivu v Opavě“, doplněné genealogickou poradnou. Knihovna se také aktivně zapojuje do celostátních akcí, jako je Březen – měsíc čtenářů, Týden knihoven a S knížkou do života (Bookstart).

V obci je mateřská a základní škola s bilingvním vyučováním v českém a polském jazyce. Děti z obou škol knihovnu pravidelně navštěvují. Knihovna pro ně pořádá mnoho akcí a připravuje knihovnické lekce a čtenářské dílny. Vzhledem k přítomnosti polské menšiny v obci disponuje knižním fondem i v polském jazyce.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 1 524
- Počet čtenářů celkem: 161
- Počet návštěvníků celkem: 4 402
- Počet výpůjček: 9 031
- Velikost knihovního fondu: 8 405

Kontakty

- knihovna@hnojnik.cz

Obecní knihovna Mrákotín

Pardubický kraj

Knihovnice: Světlana Malinská, Ludmila Adámková

Obecní knihovna Mrákotín obdržela v soutěži Vesnice roku 2024 diplom Vesnická knihovna Pardubického kraje. Je malou neprofesionální knihovnou, která sídlí v multifunkčním prostoru, který vznikl rekonstrukcí stávající budovy obecního úřadu a hasičské zbrojnice. Je plně automatizovaná a zapojená do regionálního systému pověřené knihovny. Obě paní knihovnice, Světlana Malinská a Ludmila Adámková, se o knihovnu vzorně starají. Jejich péče zahrnuje nejen půjčování knížek a zpřístupňování internetu, ale také pomoc občanům s administrativními úkony, vyhledáváním informací a poradenstvím v úředních záležitostech. Když je potřeba, donesou čtenářům knížky až domů.

Každý čtvrtek se v knihovně scházejí děti v klubu „Dračí doupe“. Knihovna společně s obcí organizuje výstavy, besedy pro veřejnost, dětské dny, drakiády a kulturní akce. Mezi nejoblíbenější patří Country den a Traktoriáda. Knihovna je také konzultačním střediskem České zemědělské univerzity a pořádá přednášky v rámci Virtuální univerzity třetího věku.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 343
- Počet čtenářů celkem: 50
- Počet návštěvníků celkem: 2 135
- Počet výpůjček: 686
- Velikost knihovního fondu: 1 946

Kontakty

- knihovna.mrakotin@seznam.cz

Městská knihovna Kralovice

Plzeňský kraj

Knihovnice: Martina Pohanková (vedoucí), Jitka Fišerová, Markéta Janská

Městská knihovna v Kralovicích je nejstarší kulturní institucí města. V soutěži Vesnice roku 2024 byla oceněna diplomem Vesnická knihovna Plzeňského kraje. Od svého založení byla vždy významným kulturním centrem. Díky velkoryse pojaté přístavbě, dokončené v roce 2010, má knihovna výborné prostorové podmínky pro poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb.

Aktivity knihovny jsou zaměřeny na všechny věkové kategorie, přičemž se velmi systematicky orientuje na podporu rozvoje dětského čtenářství. Městská knihovna v Kralovicích je knihovnou pověřenou výkonem regionálních funkcí a tyto služby zajišťuje pro dvacet obsluhovaných knihoven v okruhu své působnosti.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 3 352
- Počet čtenářů celkem: 844
- Počet návštěvníků celkem: 33 780
- Počet výpůjček: 30 291
- Velikost knihovního fondu: 50 417

Kontakty

- knihovna@kralovice.cz

Obecní knihovna Libiř

Středočeský kraj

Knihovnice: Mgr. Miroslava Renková, Drahomíra Zizlerová, Jaroslava Vetešníková

Obecní knihovna Libiř v posledních letech provedla několik pozitivních změn a inovací, které přispívají k rozvoji knihovny a komunitního života. Proběhla modernizace technického vybavení a knihovna se plně automatizovala. Na podporu prarodičských aktivit byl vytvořen herní koutek pro rodiče s dětmi.

Oblíbenou akcí je „Čtení dětem“ určené pro nejmenší. V knihovně působí Klub aktivních seniorů, který se pravidelně schází na besedách a přednáškách s pozvanými hosty. Cílem klubu je aktivizovat seniory, podporovat jejich seberozvoj a propojovat je s místní komunitou. Knihovnice se snaží navázat aktivní spolupráci s mateřskou a základní školou. Úspěšný je seriál Postavy českých večerníčků. Rodiče a prarodiče jsou zváni, aby se do těchto aktivit zapojili spolu s dětmi. Komorní koncerty, vítání občánků a svatební obřady jsou dalšími příležitostmi k návštěvě knihovny.

Novinkou v knihovně je digitální piano nejen pro hudební doprovody, ale také pro zájemce o hru na klavír. K půjčení je vybavení na pétanque – hřiště se nachází přímo v parku u knihovny. Pod okny knihovny je terasa s herním mobiliářem pro deskové hry.

V roce 2020 byla knihovna oceněna cenou Středočeský Kramerius a v soutěži Vesnice roku 2024 získala diplom Vesnická knihovna Středočeského kraje.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 2 454
- Počet čtenářů celkem: 118
- Počet návštěvníků celkem: 278
- Počet výpůjček: 541
- Velikost knihovního fondu: 4 796

Kontakty

- knihovna@libis.cz

Obecní knihovna Františka Palackého Panenský Týnec

Ústecký kraj

Knihovnice: Klára Starečková

Obecní knihovna Františka Palackého Panenský Týnec obdržela v soutěži Vesnice roku 2024 diplom Vesnická knihovna Ústeckého kraje. Od roku 2023 je plně automatizovaná a zapojená do regionálního systému pověřené knihovny Louny. Její součástí je také Informačně turistické centrum, které spravuje paní knihovnice spolu s brigádníky. Díky tomu došlo k prodloužení provozní doby knihovny. Knihovna se snaží o transformaci na komunitní centrum obce, a to především pestrou škálou aktivit – Férová snídaně, Česko zpívá koledy, S knížkou do života (Bookstart) a Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka. Knihovnice organizuje aktivity na různá témata, například autorská čtení, výtvarnou dílnu s Pilinou a Hoblinou, odpoledne pro ženy s odborníky na make-up.

V rámci spolupráce s pověřenou knihovnou se zapojuje do projektu Města a obce čtou. Úzce spolupracuje nejen s městysem Panenský Týnec, kde si čtenáři mohou mimo otevírací dobu knihovny vyzvednout předem objednané knihy, ale také se spolkem Tejnecko, Sokolem a sborem dobrovolných hasičů. Pro mateřskou a základní školu připravuje lekce informatické výchovy. Knihovna také nabízí pro své čtenáře roznáškovou službu.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 453
- Počet čtenářů celkem: 16
- Počet návštěvníků celkem: 106
- Počet výpůjček: 55
- Velikost knihovního fondu: 632

Kontakty

- knihovna@panenskytynec.cz

Vítěz kategorie *Základní knihovna*

Místní knihovna v Hodicích

Kraj Vysočina

Knihovnice: Bc. Ivana Kalinová

Knihovna sídlí v nově zrekonstruované budově multifunkčního Obecního domu uprostřed hodické návsi. Obecní dům je bezbariérový a nachází se v blízkosti dětského hřiště a rybníka. Knihovna má ve svém fondu širokou škálu dokumentů, od tradičních knih a časopisů přes společenské hry a audioknihy až po e-knihy a e-audioknihy. Konají se zde různé aktivity, jako jsou velikonoční a vánoční kreativní dílničky, besedy pro seniory, a knihovna organizuje také zájezdy do divadel.

Děti místní základní i mateřské školy a školní družiny knihovnu pravidelně během školního roku navštěvují. Knihovna dlouhodobě spolupracuje při realizaci příměstských táborů. Velmi oblíbené jsou také dílničky pro rodiče s dětmi, kde nejen společně tvoří, ale také se dozvídají informace o knižních novinkách. Pozitivní ohlas získala prázdninová soutěž „Tajemné Hodice“, která navazuje na aktivity se školními dětmi a má za cíl lépe poznat vlastní obec. Paní knihovnice aktivně sleduje trendy v oblasti knihovnictví, neustále se vzdělává a vytváří tak moderní a funkční knihovnu s pestrou nabídkou služeb.

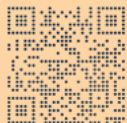
Aktivity Místní knihovny v Hodicích byly oceněny v soutěži Vesnice roku 2024, kdy knihovna získala diplom Vesnická knihovna Kraje Vysočina.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 699
- Počet čtenářů celkem: 60
- Počet návštěvníků celkem: 1 257
- Počet výpůjček: 1 014
- Velikost knihovního fondu: 2 764

Kontakty

- knihovna@hodice.cz

Diplom v kategorii

Základní knihovna

Místní knihovna Ořechov

Zlínský kraj

Knihovnice: Michaela Korvasová, DiS.

Místní knihovna Ořechov obdržela v soutěži Vesnice roku 2024 diplom Vesnická knihovna Zlínského kraje. Je neprofesionální knihovnou, která svým návštěvníkům nabízí moderní a příjemné prostory. Dbá na aktuálnost knihovního fondu, který je pravidelně doplňován. Kromě knižních titulů nabízí také stolní hry, logopedické kufříky, časopisy a nově i e-knihy. Díky aktivnímu přístupu Michaely Korvasové je knihovna místem setkávání pro všechny generace. Pravidelně pořádá akce pro veřejnost, jako je například Noc s Andersenem, pasování prvňáčků na čtenáře nebo Babičky čtou dětem. Knihovna se také zapojila do projektu Mravenčí chuvy Pročtené léto. Spolupracuje s místní mateřskou a základní školou, pro které připravuje čtenářské besedy. Od roku 2023 se účastní projektu S knížkou do života (Bookstart).

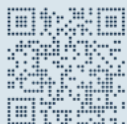
Oblíbené jsou tematické venkovní naučné stezky, které dětem přibližují lidové tradice a místo, kde žijí. V knihovně se pravidelně schází Čtenářský klub o páté i seniři. Populární jsou tvořivé dílničky a besedy (cestopisné, s regionální tematikou, autorská čtení). Vynikající je spolupráce a podpora obecního úřadu, který o knihovnu pečuje a chápe její důležitou a nezastupitelnou funkci v místě.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 772
- Počet čtenářů celkem: 78
- Počet návštěvníků celkem: 1 865
- Počet výpůjček: 1 203
- Velikost knihovního fondu: 3 264

Kontakty

- orechov.knihovna@seznam.cz

Diplom v kategorii

Základní knihovna

Místní knihovna v Bohdíkově

Olomoucký kraj

Knihovnice: Ing. Šárka Kobzová

Místní knihovna v Bohdíkově nedávno prošla rekonstrukcí. Kromě nového technického vybavení byla otevřena malá terasa s posezením, tzv. letní čítárnou, kterou mohou čtenáři využívat během pěkných dnů. Paní knihovnice pečlivě plánuje aktivity pro všechny věkové skupiny. Pro dospělé návštěvníky pořádá besedy na různá témata, přednášky a autorská čtení. Zajímavou akcí je „K smrti dobrý kafe“, kde účastníci diskutují o smrti, doprovázení a rozloučení.

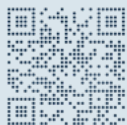
V rámci komunitních akcí se pravidelně koná společné háčkování s názvem „Máme to na háčku“ a výrobky z těchto setkání jsou věnovány novorozeneckému oddělení Nemocnice Šumperk. Knihovna také úzce spolupracuje s místní mateřskou a základní školou, pořádá besedy o knihách a tvořivé dílny pro děti. Pravidelně se zapojuje do celostátních projektů, jako jsou Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka a Noc s Andersenem. Během letních prázdnin nabízí každý týden odpoledne s deskovými hrami a pořádá příměstský tábor.

Statistické ukazatele za rok 2023

- Počet obyvatel: 1 299
- Počet čtenářů celkem: 79
- Počet návštěvníků celkem: 2 198
- Počet výpůjček: 1 485
- Velikost knihovního fondu: 2 848

Kontakty

- knihovna@bohdikov.cz

Kategorie

Významný počin v oblasti poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb

Cena Knihovna roku v kategorii významný počin se uděluje fyzické osobě nebo provozovateli knihovny za mimořádný přínos k rozvoji veřejných knihovnických a informačních služeb.

Tato stručná definice otvírá prostor pro zviditelnění široké škály projektů: jsou to digitalizační a výzkumné projekty, databáze, komunitní aktivity, podpora regionálních tradic či využití nejmodernějších technologií při provozu knihoven. Mnohá lokální řešení mají nadregionální i mezinárodní přesah a jsou inspirací pro ostatní knihovny.

Členové hodnotící komise

Mgr. Roman Giebisch, Ph.D.

Národní knihovna
České republiky

Mgr. Marta Bauerová

Městská knihovna
ve Svitavách

Ing. Jarmila Dvořáčková

Ostravská univerzita, Univerzitní
knihovna Ostravské univerzity

**Mgr. et Mgr. Monika
Kratochvílová**

Moravská zemská knihovna
v Brně

Mgr. Iveta Mátlová

Slovácké muzeum
v Uherském Hradišti

Mgr. Petr Souček

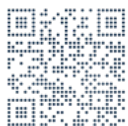
Národní technické muzeum

Ing. Radomíra Kodetová

Krajská knihovna v Pardubicích

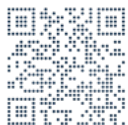
Nominace

Šmidingerova knihovna Strakonice

Jihočeský kraj

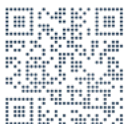
Šmidingerova knihovna Strakonice vytvořila významný příspěvek k rozvoji regionální kultury a vzdělávání prostřednictvím Knihodělny – jedinečné knihařské dílny a muzea Bedřicha Zákosteleckého. Knihodělna nabízí pro širokou veřejnost komentované prohlídky i workshopy zaměřené na základní knihařské techniky. Žáci a studenti strakonických škol se zde seznamují se základy knihařského řemesla, což je významným přínosem pro polytechnické vzdělávání a motivací při volbě povolání. Tento unikátní projekt Šmidingerovy knihovny posiluje kulturní identitu a hrdost obyvatel Strakonice.

Moravská zemská knihovna v Brně

Jihomoravský kraj

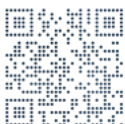
V roce 2022 byla v Moravské zemské knihovně v Brně zřízena a 1. dubna 2023 slavnostně otevřena Knihovna Milana Kundery. Ta zahrnuje významnou část knižních vydání díla Milana Kundery, a to v padesáti světových jazycích. Spolu s knihami se do péče Moravské zemské knihovny v Brně dostala i část autorova archivu, který obsahuje korespondenci s přáteli a výraznými osobnostmi světového intelektuálního života, bezpočet fotografií, literární ocenění, která Milan Kundera získal v průběhu života, výstřižkový archiv umožňující zkoumat dějiny recepce Kunderova díla a také sekundární literaturu.

Městská knihovna Znojmo

Jihomoravský kraj

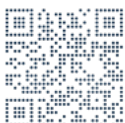
Městská knihovna Znojmo přistupuje inovativně k propagaci rakouské kultury a německého jazyka. Vytváří originální a poutavé programy pro různé věkové kategorie, čímž úspěšně předává nadšení pro vzdělání a kulturu široké veřejnosti. V posledních letech se významně rozšířila přeshraniční spolupráce a také aktivity k propojování obyvatel ČR a sousedního Rakouska a propagaci nejen německého jazyka. V knihovně bylo zavedeno několik projektů, které cílí na různé věkové kategorie a podporují multikulturní dialog. V kooperaci se Stadtbücherei und Mediathek Retz a městem Retz jsou pořádány dvojjazyčné prohlídky měst a konverzační setkávání v cizích jazycích.

Městská knihovna v Praze

Hlavní město Praha

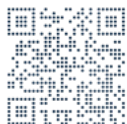
Vznik kulturního centra Velký mlýn je spojen s projektem Zastavení ve mlýně. Ten probíhá pod hlavičkou Spolku Velký mlýn, který sdružuje zapojené organizace, jimiž jsou Městská knihovna v Praze, Městská část Praha 8 a Rádio Junior Českého rozhlasu. Významnou součástí projektu bylo zřízení pobočky Velký mlýn Městské knihovny v Praze, která v lokalitě několik desetiletí citelně chyběla. Jedná se o knihovnu s přesahem; zároveň slouží jako pobytové místo pro kavárnu, která s knihovnou sdílí jeden otevřený prostor.

Městská knihovna Havířov

Moravskoslezský kraj

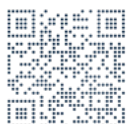
Ve spolupráci s projektem Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Havířov knihovna realizuje od února 2021 pro žáky II. stupně ZŠ Hernalu finanční gramotnosti s MAPíkem finančníkem. Hernala je výsledkem spolupráce pracovních skupin čtenářská a matematická gramotnost zapojených v uvedeném projektu. Jedná se o projektová dopoledne, kdy se žáci prostřednictvím deskové hry Finanční svoboda, která věrně simuluje realitu hospodaření s penězi v rodinách, starají o peníze mladé rodiny. Zábavnou formou si zvýší finanční a ekonomickou gramotnost nezbytnou pro osobní život.

Knihovna Třinec

Moravskoslezský kraj

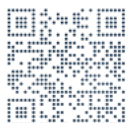
Čtenářský festival (ČTeFesT) se poprvé konal v roce 2020 jako menší místní akce na podporu literatury s přesahem do dalších odvětví kultury. Jeho vznik iniciovali lidé z třinecké knihovny, kteří si spolu s místními pedagogy řekli, že Třinec potřebuje výraznou akci na podporu kultury a čtení, kterou bude na pár dnů žít celé město. I přes nepřízeň covidových let se festival utěšeně rozrůstal, až dosáhl současné podoby, která je nadregionální s celorepublikovým mediálním pokrytím.

Krajská knihovna v Pardubicích

Pardubický kraj

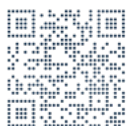
Tištěné kulturní dědictví Pardubického kraje je společným projektem Krajské knihovny v Pardubicích, Regionálního muzea v Litomyšli, Východočeského muzea v Pardubicích a Orlického muzea. V digitální knihovně Krajské knihovny v Pardubicích jsou zpřístupňovány ojedinělé fondy a dokumenty regionální provenience Pardubického kraje; souběžně jsou mapovány fondy paměťových institucí v regionu, které uchovávají často unikátní publikace. Paralelně je vytvářena a doplňována kartotéka regionálních osobností, spolků a firem.

Tereza Lišková, Nadace OSF

Hlavní město Praha

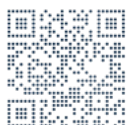
Tereza Lišková, která pracuje v Nadaci OSF, se dlouhodobě věnuje projektům na podporu rozvoje knihoven v mnoha oblastech. Knihovny jako průvodkyně 21. stoletím je projekt Nadace OSF, který posiluje komunitní a vzdělávací role knihoven zejména v mediální a digitální gramotnosti. Tereza Lišková podporuje aktivity knihoven v oblasti neformálního celoživotního vzdělávání a už od roku 2018 spolupracuje s knihovnami primárně v oblasti mediálního vzdělávání. V roce 2023 byla tato spolupráce rozšířena o oblast digitální gramotnosti.

Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje

Plzeňský kraj

Projekt #plzeňskézlöčiny, unikátní série přednášek pořádaná Studijní a vědeckou knihovnou Plzeňského kraje ve spolupráci s Krajským ředitelstvím policie Plzeňského kraje, se pro krajskou knihovnu i plzeňský kulturní život ukázal být významným počinem. Přednášky o kriminálních případech, které se odehrály na Plzeňsku, prezentované kriminalisty Michaelou Noskovou a Františkem Müllerem, kteří na případech a jejich objasnění přímo pracovali, probíhaly od února 2023 do dubna 2024 a těšily se obrovskému zájmu veřejnosti. Každý z devatenácti večerů nabídl vhled do práce vyšetřovatelů na nejzávažnějších případech a přilákal stovky návštěvníků.

Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm

Zlínský kraj

Městská knihovna v Rožnově pod Radhoštěm prošla zásadní rekonstrukcí, která velmi citlivě navázala na historickou budovu knihovny a elegantně rozšířila prostory knihovny pro další generace čtenářů a čtenářek. Budova knihovny tím získala velmi nadčasový nádech a rekonstrukce je tak příkladem práce s respektem k původní architektuře budovy. Nový vzhled budovy zároveň umožňuje provozovatelům knihovny otevřít se novým formátům, obohatit svou nabídku o další nejen knižní tituly a jít tak vpřed směrem k utváření kulturně bohaté občanské společnosti města.

Vítěz kategorie

Významný počin v oblasti poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb

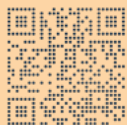
Městská knihovna Chodov

Karlovarský kraj

Realizace odvážného a inovativního konceptu samoobslužné komunitní knihovny s atraktivním programem, moderními technologiemi, sociální kavárnou a zahradou

Chodovská knihovna se po dlouhých letech dočkala nového sídla, které představuje důstojné prostory pro již tradičně rozvinutý programový systém aktivit pro všechny občany města. Kromě klasických knihovnických služeb a vzdělávacích a kulturních programů pro obyvatele Chodova přistoupila knihovna i k několika inovacím. Knihovna je první městskou knihovnou v Česku, která umožňuje svým pravidelným čtenářům bezobslužný provoz mimo výpůjční dobu. Součástí knihovny je sociálně terapeutická dílna, výcvikové středisko denního stacionáře Mateřídouška. Vzdělávací a kulturní programy nabízí knihovna pro všechny věkové kategorie a paleta je velmi široká. Z poslední doby lze jmenovat velmi úspěšnou Univerzitu volného času, Festival umění a kreativity ve vzdělávání, Týden mozku, Pochod pro mozek a další.

Městská knihovna, umístěná v rekonstruovaném objektu bývalé výroby knedlíků, má pro služby knihovny skvělou polohu. Nachází se v blízkosti autobusového nádraží, polikliniky a nákupního střediska, na pomezí historické a sídlištní části Chodova, navíc v bezprostřední blízkosti městského parku a komunitní zahrádky.

Diplom v kategorii

Významný počin v oblasti poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb

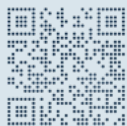
Městská knihovna Nymburk

Středočeský kraj

Mezinárodní odborná konference Bohumil Hrabal neidylický. Přehlížené a ukryté aspekty jeho díla

Městská knihovna Nymburk zorganizovala a zaštitila v průběhu března až května 2024 sérii aktivit připomínajících 110. výročí narození spisovatele Bohumila Hrabala, jejichž vyvrcholením byla mezinárodní odborná konference Bohumil Hrabal neidylický (25.–27. 4. 2024). V kontextu připomínky spisovatelova výročí šlo o největší a organizačně nejsložitější akci určenou jak pro odbornou, tak pro laickou veřejnost konanou na území České republiky. Tým knihovny předvedl mimořádné osobní nasazení, postaral se o hladkou organizaci i vysokou odbornou úroveň konference.

Knihovna zároveň využila výročí k umnému propojení a zapojení kulturních institucí, škol, dramatických kroužků, soukromých subjektů i aktivních obyvatel v Nymburku a okolí, a ukázala tak schopnost knihovny spojovat a fungovat jako platforma živé komunity. S jistou mírou nadsázky lze říct, že knihovna přispěla k tomu, že po téměř celé jaro Nymburk žil Hrabalem. Hrabalovský program přitom nabízel různá zaměření a žánry a prostor dostaly i kreativní způsoby uchopení Hrabalova odkazu, k němuž patřila také originální venkovní hra Procházka s Hrabalem vytvořená studenty gymnázia.

II

Městská knihovna roku

Soutěž Městská knihovna roku vyhlašuje od roku 2010 Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky (SKIP) a od roku 2015 ji zaštiťuje Svaz měst a obcí České republiky. Cílem soutěže je ocenit nejlepší české, moravské či slezské knihovny, které jsou provozovány nebo zřizovány městy a motivovat je k rozšíření a zkvalitnění poskytovaných knihovnických a informačních služeb. Za každý kraj je nominována jedna knihovna, kterou vybírá regionální výbor SKIP ve spolupráci s metodiky krajských knihoven. Hodnoceny jsou dvě nejvýznamnější akce/počiny uspořádané knihovnou v uplynulém roce, na to navazuje hodnocení činnosti knihovny metodou benchmarkingu. Deset nejlépe hodnocených knihoven je navštíveno hodnotitelskou komisí a hodnoceno podle bodovacího dotazníku dle přizpůsobených pravidel mystery shoppingu.

Cena Městská knihovna roku v číslech

Od roku 2010 do roku 2024 bylo uděleno 15 hlavních cen, 10 ocenění za 2. a 3. místo a jedna zvláštní cena.

Členové hodnotící komise

PhDr. Vít Richter
Národní knihovna ČR

Ing. Daniela Divínová
Masarykova veřejná knihovna Vsetín

Bc. Kateřina Hubertová
Knihovna města Hradce Králové

PhDr. Marie Šedá
Národní knihovna ČR

Nominace

- Knihovna Jiřího Mahena v Brně, Jihomoravský kraj
- Městská knihovna Chodov, Karlovarský kraj
- Městská knihovna a turistické informační centrum Chlumeck nad Cidlinou, Královéhradecký kraj
- Městská knihovna Železný Brod, Liberecký kraj
- Regionální knihovna Karviná, Moravskoslezský kraj
- Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk, Olomoucký kraj
- Městská knihovna Rakovník, Středočeský kraj
- Městská knihovna Rumburk, Ústecký kraj
- Kulturní zařízení města Pelhřimova – Městská knihovna Pelhřimov, Kraj Vysočina
- Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm, Zlínský kraj

1. místo

Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk

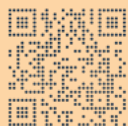
Olomoucký kraj

Mgr. Kamila Šeligová, ředitelka

Po mnoha stěhováních našla knihovna své současné sídlo – po uprázdňení budovy Masarykovy školy byla v roce 2016 zahájena rekonstrukce a 1. 9. 2018 proběhlo slavnostní otevření knihovny v nových prostorách. V témže roce v říjnu byla slavnostně odhalena Lavička Václava Havla.

Knihovna kromě základních knihovnických a informačních služeb zajišťuje také kulturní, vzdělávací a společenské akce pro všechny věkové skupiny nejen města Šumperka, ale také pro knihovny svého regionu. Akce jsou pořádány zejména na podporu čtenářství, propagaci regionálních tvůrců a komunitní spolupráci obyvatel. Kromě celostátních akcí knihovna pořádá vlastní jedinečné akce – podzimní literární a filmový festival Město čte knihu, letní literární festival Kniha v lázni, vzdělávací semináře a cykly přednášek, autorská čtení a besedy, koncerty i výstavy. Součástí knihovny je Dvorek, kde probíhají venkovní akce, koncerty a setkávání. Knihovna svými aktivitami zviditelňuje i historii místa a spolupracuje také s Pamětí národa.

Spolupráce knihovny a škol je samozřejmostí – od nejnižšího věku až po střední školy. Kromě toho se knihovna věnuje také handicapovaným spoluobčanům, úzce spolupracuje s Centrem sociálních služeb Pomněnka a Svazem nevidomých a slabozrakých. Přeshraniční spolupráce s polskými knihovnami v Nyse a Glucholazech je založena na každoroční výměně kulturních akcí.

2. místo

Regionální knihovna Karviná

Moravskoslezský kraj

Mgr. Markéta Kukrechtová, ředitelka

Regionální knihovna Karviná poskytuje knihovnické a informační služby díky ústřední knihovně a síti poboček v městských částech, a to i lázeňským hostům a návštěvníkům města. Součástí knihovny je Městské informační centrum s antikvariátem a Filmový klub, který přináší výběr kvalitních filmů. Výstavy a vernisáže umělců a výtvarníků probíhají v Galerii města Karviné, která je také organizační složkou knihovny.

Bohatá je kulturní i vzdělávací činnost knihovny. Organizuje celostátní knihovnický seminář Profese knihovník, vzdělává zaměstnance svého regionu, spolupracuje s českými i polskými školami a organizacemi. Každoročně organizuje Knižní jarmark, výtvarný plenér, charitativní akce, setkávání s osobnostmi, koncerty vážné i populární hudby. Knihovna vydává vlastní časopis Sova. Zaměřuje se na digitální i mediální gramotnost, kurzy trénování paměti, nabízí programy jak pro českou, tak i polskou komunitu.

Knihovna se zapojuje nejen do celostátních a přeshraničních akcí, ale také do projektů a aktivit města – při knihovně se schází Mládežnická rada Karviné. Mnohé z těchto akcí jsou realizovány díky vícezdrojovému financování. Vedení knihovny se cíleně zaměřuje i na zaměstnance, a to zaváděním pracovního wellbeingu. V rámci dobrovolnických projektů Evropského sboru solidarity je karvinská knihovna jediná v ČR, která získala Quality Label – pečeť kvality.

3. místo

Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm

Zlínský kraj

Bc. Pavel Zajíc, ředitel

Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm se v roce 2023 dočkala rekonstrukce a rozšíření prostor knihovny. Výsledkem je knihovna, která splňuje vysoké estetické a energetické nároky, má moderní koncept svého uspořádání a reaguje na trendy, kterými se současné knihovnictví ubírá.

Knihovna se dlouhodobě věnuje rozvoji svých komunitních aktivit. Uspokojuje informační, vzdělávací, volnočasové a čtenářské potřeby obyvatel a komunit ve městě. Vedle celé šíře klasických knihovnických služeb nabízí také bohatý kulturní a vzdělávací program. Je knihovnou, která umí pracovat s nejzranitelnější skupinou – se seniory. V rámci projektu Město v mé paměti byla vytvořena mapa paměti města, v ediční řadě Malé tisky knihovna vydává publikace k poznání jeho historie.

Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm se zaměřuje na práci s dětmi i jejich rodiči. Naplňuje koncept informačního vzdělávání uživatelů napříč základním školstvím, vedle něj probíhá samostatný koncept získávání a prohlubování čtenářské gramotnosti pro všechna školská zařízení ve městě. Akce jako Pašerácké stezky, Podzimní putování s broučky, Večerníčky u Spoláku a další přitahují do knihovny stále více návštěvníků. Komunitní činnost, kterou knihovna vykonává, je důležitou a dnes již neoddelitelnou součástí práce knihovny. To vše při zachování vysoké úrovně poskytovaných standardních knihovnických služeb.

III

Soutěž MARK

Cenu MARK (Mladá/mladý, moudrá/moudrý; aktivní, atraktivní; rozkvétající, rozumná/rozumný; knihovnice/knihovník) uděluje Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky od roku 2010. Cílem je podpořit a ocenit mimořádné tvůrčí aktivity mladých pracovníků/pracovnic knihoven, pedagogů a studentů/studentek oboru a ohodnotit jejich konkrétní mimořádný přínos oboru v daném roce.

Novinkou je rozšíření soutěže o krajskou úroveň. Ocenění se uděluje fyzické osobě za originální, inovativní knihovnicko-informační projekt, počín, stavbu, publikaci či jinou aktivitu s přínosem pro rozvoj knihovnických a informačních služeb. Podmínkou pro udělení ceny je trvalý pobyt na území ČR a dosažení věku maximálně 35 let. Vyhodnocení nominací probíhá ve spolupráci regionálních výborů SKIP, krajských a pověřených knihoven a mezi hodnotící kritéria patří originalita, inovativnost, tvůrčí přístupy k řešení, míra užitečnosti pro cílovou skupinu, případně přínos pro širší odbornou komunitu či obor jako celek.

Záštitu nad soutěží převzalo Sdružení místních samospráv.

Cena MARK v číslech

Od roku 2010 do roku 2024 bylo uděleno 15 ocenění.

Členové hodnotící komise v roce 2024

Mgr. et Mgr. Monika Kratochvílová

Moravská zemská knihovna
v Brně

Mgr. Petra Buráňová

Knihovna města Ostravy

Mgr. Helena Dlouhá

Knihovna města Ostravy

Mgr. Michaela Mrázová

Národní knihovna ČR

Ing. Libuše Nivnická

Knihovna Jiřího Mahena v Brně

Mgr. Marika Zadembská

Knihovna Třinec

Vítěz

Bc. Michal Jokeš

Městská knihovna v Praze

V Městské knihovně v Praze pracuje Michal Jokeš od roku 2019 jako vedoucí nově zřízené řemeslné dílny DOK16, která se stala základem současné sítě kreativních center knihovny. Díky jeho podnětům byla dílna vybavena, zprovozněna a pro veřejnost otevřena na jaře 2020. V Praze tak vznikl jedinečný prostor, který nabízí nové služby knihoven pro 21. století. DOK16 je významný ve své komunitní roli, kdy propojuje nejen uživatele, kteří se od sebe vzájemně učí a pomáhají si, ale také vzdělávací instituce. Je místem řady přednášek a workshopů. Velkou zásluhou Michala Jokeše je vytváření nových partnerství v rámci pražského i celorepublikového maker hnutí.

K atraktivitě dílny DOK16 přispívá i řada akcí, u jejichž zrodu stál a je jejich hlavním organizátorem. V roce 2023 se mu podařilo vyjednat jako sezónní aktivitu bibliolod' – první pražskou kniholod' kotvící naproti dílně DOK16. Řemeslná dílna se stala cílem tuzemských a zahraničních exkurzí. Dlouhodobě úzké profesní kontakty udržuje s pracovníky fablabu bratislavského Centra vedecko-technických informací SR.

Pod vedením Michala Jokeše vznikla v roce 2023 koncepce zamýšleného polytechnického vzdělávacího prostoru Městské knihovny v Praze i celková koncepce rozvoje kreativních center knihovny. Své zkušenosti Michal Jokeš předává na konferencích po celé ČR.

IV

Medaile Zdeňka Václava Tobolky

Sdružení knihoven České republiky od roku 2000 oceňuje inspirativní osobnosti českého knihovnictví, jež svým nadšením, erudicí a ochotou sdílet posouvají služby knihoven na vyšší úroveň. Ocenění může získat také instituce, která svou jedinečnou a významnou činností a aktivitami zviditelňuje knihovnictví.

Medaile se uděluje ve dvou kategoriích: za významný přínos k rozvoji českého knihovnictví a za celoživotní práci v českém knihovnictví. Smyslem ocenění je každoročně vyzdvihnout osobnosti českého knihovnictví, které jsou inspirací ostatním pracovníkům v knihovnictví.

Ocenění je pojmenováno po Zdeňku Václavu Tobolkovi (1874–1951), kterého zná odborná veřejnost jako legendárního „otce zakladatele“ moderního českého knihovnictví. Návrh medaile zhotovil medailér Michal Vitanovský. V září 2000 na konferenci Knihovny současnosti se ocenění udělovalo poprvé.

Medaile Z. V. Tobolky v číslech

Od roku 2000 do roku 2024 bylo uděleno 155 medailí, přičemž v roce 2020 se ocenění neudílelo.

Členové hodnotící komise v roce 2024

Mgr. Martina Wolna
Knihovna Třinec

Ing. Jan Kaňka
Krajská knihovna Františka
Bartoše ve Zlíně

Ing. Radomíra Kodetová
Krajská knihovna v Pardubicích

Prof. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D.
Moravská zemská knihovna
v Brně

PhDr. Dana Petrádová
Krajská vědecká knihovna
v Liberci

RNDr. Tomáš Řehák, Ph.D.
Městská knihovna v Praze

Kategorie

Významný přínos k rozvoji českého knihovnictví

Mgr. Kateřina Janošková

Masarykova veřejná knihovna Vsetín

Kateřina Janošková působí na pozici zástupkyně ředitelky knihovny, věnuje se vzdělávání, public relations a projektům. Její motivační a neotřelý přístup k pracovníkům a knihovnám je proaktivní, výsledkem je tradiční podpora čtenářství, práce s technologiemi a celoživotními vzdělávacími aktivitami, které prohlubují znalosti a kompetence občanů i odborné veřejnosti. Realizací mnoha projektů Kateřina Janošková působí nejen na lokální komunitu, ale svými nadčasovými, inspirativními a vizionářskými aktivitami ovlivňuje i odborné knihovnické společenství. Je mnohaletou neúnavnou prezentátorkou, mediátorkou a lektorkou.

Dlouhodobě spolupracuje na organizaci konference Knihovny současnosti. Pro svou odbornou fundovanost byla přizvána Ústřední knihovnickou radou jako odborný poradce při přípravě a tvorbě nové Konceptce rozvoje knihoven ČR na léta 2021–2027 (s výhledem do roku 2030).

Mgr. Lenka Maixnerová

Národní knihovna České republiky

Lenka Maixnerová je nepřehlédnutelnou osobností českého knihovnictví, v němž se pohybuje již neuvěřitelných třicet let. Díky své odborné erudici, zkušenostem a schopnosti účinně propojovat knihovníky mezi sebou se mj. v roli členky expertního týmu již od roku 2015 výraznou měrou podílí na rozvoji portálu Knihovny.cz a také na směřování projektu CzechElib, kde působí jako místopředsedkyně odborné rady. Od roku 2021 jako náměstkyně sekce Knihovní fondy a služby realizuje projekty v Národní knihovně ČR zaměřené mj. na oblast otevřených dat či prohloubení spolupráce knihoven s nakladateli.

Lenka Maixnerová se účastní nejen práce mnoha expertních orgánů celostátních projektů, ale zapojuje se i do dalších pracovních komisí a skupin (za všechny jmenujme Ústřední knihovnickou radu) a působí v knihovních asociacích.

Velký rozhled, schopnost vzít problém za svůj a ponořit se do jeho řešení včetně získání potřebných podkladů od státních orgánů a dalších zúčastněných Lenka Maixnerová prokázala také při přípravě a vlastním zveřejnění prvních otevřených datových sad Národní knihovny ČR. Má rovněž zásluhu na realizaci spolupráce Národní knihovny se spolkem Wikimedia ČR a zavedení wikirezidentského programu, který je inspirací pro další knihovny i jiné paměťové instituce.

Mgr. Marika Zadembská

Knihovna Třinec

Marika Zadembská je výraznou představitelkou „dětských“ knihoven v ČR. Vede semináře pro učitele a knihovníky po celé republice i na Slovensku, organizuje setkání Mosty ke knihám. Mnoha dětem pomohla najít cestu ke čtení, práci s textem a knihám samotným. Její činnost oceňují i pedagogové, především erudovanost a neobyčejnou schopnost přirozeně a efektivně pomáhat rozvíjet u dětí dnes klíčové kompetence – čtení, myšlení, porozumění textu a dovednost jejich kritického hodnocení.

Je uznávanou osobností v oblasti popularizace čtení, ve vytváření kvalitních a originálních vzdělávacích aktivit ve spolupráci s pedagogy a „tahounem“ v oboru. Díky ní se v knihovnách a ve školách vytváří nové důležité a trvalé hodnoty, přístupy a aktivity jak pro formální, tak i pro neformální vzdělávání.

Marika Zadembská významným způsobem přispívá k rozvoji celého oboru. Svými aktivitami a přístupem pozitivně ovlivňuje nejen své bezprostřední okolí, ale také důstojně reprezentuje veřejné knihovny v České republice.

Kategorie

Celoživotní práce v českém knihovnictví

PhDr. Dana Kroulíková

Městská knihovna Česká Lípa

Dana Kroulíková je ředitelkou Městské knihovny v České Lípě, bývalou předsedkyní Regionálního výboru SKIP ČR Libereckého kraje a knihovnickým „tahounem“ v regionálním i celostátním měřítku. Aktivně se zapojuje do knihovnického spolkového života a často se vyjadřuje k celostátní knihovnické problematice. Pod jejím vedením se českolipská knihovna stala vyhledávaným komunitním centrem a důležitou součástí života obyvatel města, a to také díky spolupráci s dalšími organizacemi v místě. Činnost, erudice i nadšení Dany Kroulíkové ovlivnila mnoho dalších kolegů a kolegyň.

Pro svou práci čerpá zkušenosti také v zahraničí. Českolipská knihovna je díky ní členem pracovní skupiny EUREX v Euroregionu Nisa.

Dana Kroulíková je pracovitou a energickou knihovnicí, ředitelkou, která svou poctivou a systematickou prací vyzvedla svou knihovnu z průměrnosti a vytvořila z ní důležitého regionálního hráče.

Držitelé ocenění

Knihovna roku, kategorie

Základní knihovna

2000

- Místní knihovna Brodek u Přerova, Olomoucký kraj

2001

- Obecní knihovna Horní Lideč, Zlínský kraj

2002

- Místní lidová knihovna Sepekov, Jihočeský kraj

2003

- Obecní knihovna v Jindřichovicích pod Smrkem, Liberecký kraj
- Místní knihovna ve Valašské Bystřici, Zlínský kraj
- Místní knihovna v Horní Stropnici, Jihočeský kraj

2004

- Místní lidová knihovna v Kostomlatech pod Milešovkou, Ústecký kraj
- Místní knihovna v Babicích, Zlínský kraj
- Obecní knihovna v Mydlovarech, Jihočeský kraj

2005

- Místní lidová knihovna Havlíčkova Borová, Kraj Vysočina
- Místní lidová knihovna Božetice, Jihočeský kraj
- Místní knihovna ve Strážově, Plzeňský kraj

2006

- Obecní knihovna Býšť, Pardubický kraj
- Místní knihovna v Myslibořicích, Kraj Vysočina
- Obecní knihovna Radslavice, Olomoucký kraj

2007

- Obecní knihovna Bory, Kraj Vysočina
- Místní knihovna Všechnovice, Olomoucký kraj
- Obecní knihovna Vidče, Zlínský kraj

2008

- Obecní knihovna v Pavlovicích u Přerova, Olomoucký kraj
- Obecní knihovna Mokrý-Horákov, Jihomoravský kraj
- Obecní knihovna v Praskače, Královéhradecký kraj

2009

- Obecní knihovna Protivanov, Olomoucký kraj
- Městská knihovna Březová, Karlovarský kraj
- Infocentrum s knihovnou v Kolovratech, Hlavní město Praha

2010

- Obecní knihovna v Petrůvkách, Kraj Vysočina
- Vzorná lidová knihovna ve Velkých Popovicích, Středočeský kraj
- Obecní knihovna Poteč, Zlínský kraj

2011

- Místní veřejná knihovna Vavříneč-Veselice, Jihomoravský kraj
- Místní knihovna v Miletíně, Královéhradecký kraj
- Obecní knihovna Jaroměřice, Pardubický kraj

2012

- Obecní knihovna Ratíškovice, Jihomoravský kraj
- Místní knihovna Ostravice, Moravskoslezský kraj
- Obecní knihovna v Košťálově, Liberecký kraj

2013

- Knihovna dr. E. Bořického Milín, Středočeský kraj
- Místní knihovna Žabeň, Moravskoslezský kraj
- Místní knihovna v Měrunicích, Ústecký kraj

2014

- Obecní knihovna Horní Lideč, Zlínský kraj
- Obecní knihovna ve Vikýřovicích, Olomoucký kraj
- Obecní knihovna v Lomnici, Karlovarský kraj

2015

- Městská knihovna Hroznětín, Karlovarský kraj
- Místní knihovna Vrdy, Středočeský kraj
- Obecní knihovna v Kuníně, Moravskoslezský kraj

2016

- Obecní knihovna v Rapotíně, Olomoucký kraj
- Místní knihovna Boršov nad Vltavou, Jihočeský kraj
- Obecní knihovna Batňovice, Královéhradecký kraj

2017

- Knihovna městyse Křtiny, Jihomoravský kraj
- Městská knihovna Zruč nad Sázavou, Středočeský kraj
- Obecní knihovna Velká Hleďsebe, Karlovarský kraj

2018

- Místní knihovna P. Křížkovského Holasovice, Moravskoslezský kraj
- Místní knihovna Černotín, Olomoucký kraj
- Obecní knihovna Horní Ves, Kraj Vysočina

2019

- Místní knihovna Větrný Jeníkov, Kraj Vysočina
- Obecní knihovna Lomnice, Karlovarský kraj
- Místní knihovna ve Svijanech, Liberecký kraj

2020

- Knihovna Halenkov, Zlínský kraj
- Obecní knihovna Jaroměřice, Pardubický kraj
- Místní lidová knihovna v Kostomlatech pod Milešovkou, Ústecký kraj

2021

- Obecní knihovna ve Státnicích, Středočeský kraj
- Místní knihovna v Číměři, Kraj Vysočina
- Veřejná knihovna Slivenec, Hlavní město Praha

2022

- Místní veřejná knihovna v Praze-Dolních Chabrech, Hlavní město Praha
- Knihovna Smrčná, Kraj Vysočina
- Knihovna městyse Choltice, Pardubický kraj

2023

- Místní knihovna obce Halenkovice, Zlínský kraj
- Místní lidová knihovna Sněžné, Kraj Vysočina
- Obecní knihovna Dolní Břežany, Středočeský kraj

2024

- Místní knihovna v Hodicích, Kraj Vysočina
- Místní knihovna Ořechov, Zlínský kraj
- Místní knihovna v Bohdíkově, Olomoucký kraj

Knihovna roku, kategorie

Významný počin v poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb

2003

- Mgr. Milena Kodýmová, ředitelka Městské knihovny v Jindřichově Hradci, Jihočeský kraj
- Vydání e-knihy Kohoutí kříž, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích, Jihočeský kraj

2004

- PhDr. Vojtěch Balík, ředitel Národní knihovny ČR, Hlavní město Praha
- Poprvé do školy – poprvé do knihovny, Knihovna J. Mahena v Brně, Jihomoravský kraj

2005

- Centrum celoživotního učení..., Knihovna Kroměřížska, Zlínský kraj
- Projekt vybudování společenského centra pro děti, Knihovna Dr. Emanuela Bořického, Milín, Středočeský kraj

2006

- Zpřístupnění nových informačních zdrojů pro paliativní péči, Knihovna hospicového občanského sdružení Cesta domů, Hlavní město Praha
- Nová budova krajské knihovny, Krajská knihovna Karlovy Vary, Karlovarský kraj

2007

- Projekt Šablona webu pro malé knihovny, Knihovna města Hradce Králové, Královéhradecký kraj
- Romaňi Kereka, Knihovna města Ostravy, Moravskoslezský kraj

2008

- Hlavní cena nebyla udělena
- Realizace projektů k podpoře čtenářství s využíváním mezinárodní spolupráce knihoven na Slovensku, v Polsku a Maďarsku, Městská knihovna Český Těšín, Moravskoslezský kraj

2009

- Knihy Karla Čapka on-line, Městská knihovna v Praze, Hlavní město Praha
- Komunitní centrum volného času „Lukáš“, Městská knihovna Sedlčany, Středočeský kraj

2010

- Projekt výstavby Národní technické knihovny, Ing. Martin Svoboda, ředitel Národní technické knihovny, Hlavní město Praha
- Uživatelsky velmi ceněná široká škála kulturně-vzdělávacích aktivit, Městská knihovna Vamberk, Královéhradecký kraj

2011

- Mollova sbírka map, Moravská zemská knihovna v Brně, Jihomoravský kraj
- Přestavba ústřední knihovny, Regionální knihovna Karviná, Moravskoslezský kraj

2012

- Práce s uživateli s handicapem, Knihovna J. Mahena v Brně, Jihomoravský kraj
- Implementace mezinárodních standardů a digitalizace dokumentů, PhDr. Bohdana Stoklasová, Národní knihovna ČR, Hlavní město Praha

2013

- Modernizace prostor a tvořivý přístup k rozvoji komunitní knihovny, Městská knihovna Litvínov, Ústecký kraj
- Sloučení fakultních knihoven do efektivního celku v moderně koncipované budově knihovny, Vědecká knihovna Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Ústecký kraj

2014

- Zavedení výpůjček e-knih, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích, Jihočeský kraj
- Lekotéka – hračky a pomůcky, Knihovna J. Mahena v Brně, Jihomoravský kraj

2015

- Podpora čtenářství formou kritického myšlení, Městská knihovna Třinec, Moravskoslezský kraj
- Kniha do vlaku, Městská knihovna Mikulov, Jihomoravský kraj

2016

- Průkopnické prosazení biblioterapie, Knihovna Kroměřížska, Zlínský kraj
- Obálky knih, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích, Moravská zemská knihovna v Brně

2017

- Děti čtou nevidomým dětem, Krajská vědecká knihovna v Liberci, Liberecký kraj
- Spolupráce knihovny a školy rozvíjející čtenářskou gramotnost, Městská knihovna Sedlčany, Středočeský kraj

2018

- Implementace Bookstart, Mgr. Roman Giebisch, Ph.D., Národní knihovna ČR, Hlavní město Praha
- Vedení klubové činnosti jako významného sociálního a socializačního prvku napříč všemi generacemi, Knihovna města Ostravy, Moravskoslezský kraj

2019

- Poradenské a edukační centrum, Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem, Ústecký kraj
- Publikace Dějiny veřejných lidových knihoven, doc. PhDr. Jaromír Kubíček, CSc., Jihomoravský kraj

2020

- Projekt CENTRAL, Městská knihovna v Praze, Hlavní město Praha
- Půda – moderní učebna, Městská knihovna Polička, Pardubický kraj

2021

- Knihovna na Křižovatce, Knihovna J. Mahena v Brně, Jihomoravský kraj
- Digitální knihovny v době pandemie COVID-19, Národní knihovna ČR, Hlavní město Praha

2022

- Publikace Jak řídit knihovnu, Národní knihovna ČR, Hlavní město Praha
- Ta Božena, Městská knihovna Litomyšl, Pardubický kraj

2023

- Kiosky – 1. samoobslužná pobočka v síti Městské knihovny v Praze, Hlavní město Praha
- Knihovna v Křišťálovém údolí, Krajská vědecká knihovna v Liberci, Liberecký kraj

2024

- Realizace odvážného a inovativního konceptu samoobslužné komunitní knihovny s atraktivním programem, moderními technologiemi, sociální kavárnou a zahradou, Městská knihovna Chodov, Karlovarský kraj
- Mezinárodní odborná konference Bohumil Hrabal neidylický. Přehlížené a ukryté aspekty jeho díla ke 110. výročí spisovatelova narození, Městská knihovna Nymburk, Středočeský kraj

Držitelé ocenění Městská knihovna roku

- **2010** Knihovna města Ostravy
- **2011** Městská knihovna Louny
- **2012** Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana
- **2013** Knihovna města Hradce Králové
- **2014** Masarykova veřejná knihovna Vsetín
- **2015** Knihovna města Olomouce
- **2016** Městská knihovna Sedlčany
- **2017** Městská knihovna Slavičín
- **2018** Regionální knihovna Karviná
- **2019** Městská knihovna Písek
- **2020** Masarykova veřejná knihovna Vsetín
- **2021** Městská knihovna Semily
- **2022** Městská knihovna Frýdek-Místek
- **2023** Knihovna Kutná Hora
- **2024** Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk

Držitelé ocenění MARK

- **2010** PhDr. Petr Škyřík, Katedra informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, Jihomoravský kraj
- **2011** Bc. Helena Selucká, Knihovna J. Mahena v Brně, Jihomoravský kraj
- **2012** Mgr. Blanka Vorlíčková, Ústav informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Praha, Hlavní město Praha
- **2013** PhDr. Ladislava Zbiejczuk Suchá, Katedra informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, Jihomoravský kraj
- **2014** Mgr. Dagmar Chytková, Katedra informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, Jihomoravský kraj
- **2015** Mgr. Eva Vojtíšková, Vysoké učení technické, Brno, Jihomoravský kraj
- **2016** Vojtěch Vojtíšek, Městská knihovna v Praze, Hlavní město Praha
- **2017** PhDr. Linda Jansová, Ph.D., Národní knihovna ČR, Hlavní město Praha
- **2018** Kateřina Nekolová, M.A., Národní knihovna ČR, Hlavní město Praha
- **2019** Bc. Hana Pietrová, Knihovna Třinec, Moravskoslezský kraj
- **2020** Mgr. Ondřej Hudeček, Ph.D., Městská knihovna v Praze, Hlavní město Praha
- **2021** Tomáš Pavelka, Zámecká knihovna Mořice, Olomoucký kraj
- **2022** Mgr. Michaela Mrázová, Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, Moravskoslezský kraj
- **2023** Mgr. Helena Dlouhá, Knihovna města Ostravy, Moravskoslezský kraj
- **2024** Bc. Michal Jokeš, Městská knihovna v Praze, Hlavní město Praha

**Knihovna
roku 2024**

Knihovna roku 2024 a další knihovnická ocenění

Z dodaných materiálů zpracoval a uspořádal kolektiv autorů:

- Daniela Divínová
- Kateřina Hubertová
- Monika Kratochvílová
- Lucie Macháčková
- Vít Richter
- Marie Šedá

Grafická úprava a sazba: Jan Chabr

Fotografie: Archiv Městské knihovny Chodov, Archiv Městské knihovny T. G. Masaryka Šumperk, Archiv Regionální knihovny Karviná, BoysPlayNice, Lucie Baštová, Vladimír Brokeš, Milan Haluška, Zuzana Homolka Fedorová, Linda Kubíková, Jakub Motejzík, David Růžička, Milan Říský

Redakce: Oddělení nakladatelství a výstavnictví Národní knihovny ČR

Vydala Národní knihovna České republiky
Mariánské náměstí 190/5, 110 00 Praha 1
vydavatelstvi@nkp.cz
1. vydání
Praha 2024

Tisk: powerprint, s. r. o.

Neprodejné

